

V Zvezi za razvoj romske manjšine – Preporod aktivno spremljamo **Parlamentarne volitve 2022**, ki bodo za Slovenijo in s tem tudi za celotno romsko skupnost izjemno pomembne. Verjamemo, da so stranke pripravile dobre volilne programe s katerimi bodo želele prepričati na volitvah.

Da pa bi se **pripadniki in pripadnice romske skupnosti** lažje odločili, smo vsem strankam poslali **dve kratki vprašanji**, ki se nanašata posebej na romsko skupnost.

Vprašanja, ki smo jih posredovali strankam:

1 Ali podpirate predlog, da romska skupnost dobi svojega predstavnika v Državnem zboru RS?

2 Ali v vaših programih naslavljate romsko tematiko in kako?

PREJELI SMO NASLEDNJE ODGOVORE:



1 Ali podpirate predlog, da romska skupnost dobi svojega predstavnika v Državnem zboru RS? DA NE

Obrazložitev:

Naša temeljna usmeritev je zagotavljanje človekovih pravic, dostojanstva in demokratične obravnave predstavnikov in predstavnic romske skupnosti. Dosledno bomo spoštovali posebne pravice manjšin in etničnih skupnosti v Sloveniji, ki so določene z ustavo in zakoni, pri čemer se nam zdi trenutna ustavna ureditev primerna. Vidimo predvsem možnost krepitve izvrševanja pravice do politične participacije na lokalni ravni preko romskih svetnikov. Zavzeli se bomo za strukturiran dialog med predstavniki Romov s ciljem izvrševanja zakonskih predpisov in obstoječih programov v dogovoru z lokalnimi skupnostmi.

2 Ali v vaših programih naslavljate romsko tematiko in kako? DA NE

Obrazložitev:

Socialni demokrati smo to tematiko naslovili v našem programu *Nov začetek* - program velikih sprememb za razvojno desetletje do leta 2030; str. 177: <https://socialnidemokrati.si/drugace/>.

- Ocenjujemo, da je romska etnična skupnost na številnih področjih v izrazito marginaliziranem položaju. S ciljnim ukrepi na področju izobraževanja, izboljšanja bivanjskih razmer, zdravja, preprečevanja diskriminacije ter spodbujanja zaposlovanja in štipendijske politike bomo izboljševali socialno vključenost Romov.
- Ponovno želimo ustanoviti Komisijo za romska vprašanja.
- Optimizirati delo Urada za narodnosti tako, da bo dejansko postal koordinator vseh ukrepov, ki so neposredno povezani s položajem italijanske in madžarske narodne skupnosti ter še posebej romske etnične skupnosti kot tudi drugih etničnih skupin, ki bivajo v Sloveniji.



Nova Slovenija – Krščanski demokrati

V Novi Sloveniji smo za vaša vprašanja pripravili odgovore v našem volilnem programu, ki je dostopen na tej povezavi:

<https://nsi.si/odlocno-naprej-vladni-program-nsi-2022-2026/>

Več pa si lahko preberete tudi v našem temeljnem programu: <https://nsi.si/stranka/temeljni-program/>



Slovenska Nacionalna Stranka

1 Ali podpirate predlog, da romska skupnost dobi svojega predstavnika v Državnem zboru RS? DA NE

1. Ne podpiramo predlog, da romska skupnost dobi svojega predstavnika v DZ, ker so Romi državljani Slovenije in niso manjšine, zato jim pozicija manjšincev ne pritiče v DZ.

2 Ali v vaših programih naslavljate romsko tematiko in kako? DA NE

2. V našem programu imamo točke, ki se ukvarjajo z romsko tematiko, predvsem v smeri povečanega kriminala in nedelovanja policije, tožilstva in sodstva, ko se sreča z romsko skupnostjo.



Državlansko gibanje Resni.ca

1 Ali podpirate predlog, da romska skupnost dobi svojega predstavnika v Državnem zboru RS?

Ne. Verjamemo, da morajo imeti vsi državljani Republike Slovenije enako volilno pravico in možnosti za politično udejstvovanje. Tako ne moremo podpreti predloga po katerem bi ena etična skupina bila privilegirana na tak način.

Smo pa mnenja, da je potrebno korenito spremeniti volilni sistem v RS, zato bi uvedli možnost preferenčnega glasu. Tak način volitve v DZ bi romski skupnosti prinesel večjo možnost za izvolitev izbranega predstavnika.

Trenutna ureditev romske problematike je urejena v Zakonu o romskih skupnosti v RS, kjer so predvideni predstavniki romske skupnosti tako v lokalni samoupravi kot v posebnem Svetu romske skupnosti, ki daje predloge DZ. Ne glede na zapisano v naši stranki predlagamo še večjo vlogo posameznikov pri odločanju in si tako želimo uvesti neposredno demokracijo ter posebne, referendumске dneve.

Tako verjamemo, da bi tudi z našimi predlogi predstavniki romske skupnosti boljše sodelovali pri soodločanju o ključnih vprašanjih v naši državi.

2 Ali v vaših programih naslavljate romsko tematiko in kako?

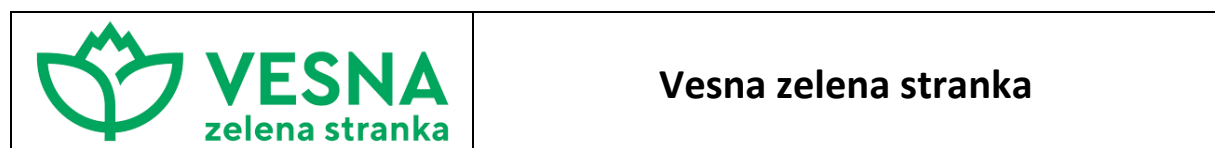
Da. Trenutno sobivanje z določenimi romskimi skupnostmi je za okoliške prebivalce vedno večji razlog za strah, ljudje občutijo, kot da za te skupine ljudi ne veljajo nobeni zakoni in pravila. Še več, videti je, da se jih bojijo tudi organi pregona. Gre za obsežno in kompleksno tematiko, katero država neuspešno rešuje že vrsto let. S tem se problemi samo poglobljajo, hkrati se večja nezadovoljstvo ljudi.

Mi vidimo rešitev v tem, da se vse državljane Republike Slovenije obravnava enakopravno. Nikakor ne moremo na račun tega, da je nekdo del manjšine, tem istim skupinam dati več pravic ali jih celo privilegirati na nek način. Vsi imamo enake pravice in hkrati dolžnosti, prav tako za vse velja enaka zakonodaja. Tako podpiramo dekriminizacijo in večji prevzem odgovornosti za kazniva dejanja, aktivno vlogo v vzgoji otrok iz romskih skupnosti ter uveljavitev pravil, ki veljajo za ostale prebivalce Republike Slovenije.

Nikakor ne podpiramo stališča, da bi se ustanovljale enklave, kjer bi veljala posebna pravila, hkrati bi ista skupnost od RS zahtevala le tisto, kar ji odgovarja. Ko govorimo o socialnih transferjih, se moramo zavedati, da se mora nekomu vzeti, zato da se lahko da nekomu drugemu. Podpiramo dvig socialnih transferjev za tiste, ki res potrebujejo našo pomoč. Za tiste, ki to pomoč izkoriščajo in hkrati ne priznavajo zakonodaje RS, bi jo ukinili ali vezali na opravljanje javnih del.

V Sloveniji lahko vidimo kar nekaj uspešnih primerov integracije romskih skupnosti in verjamemo, da si tudi predstavniki romskih skupnosti želijo, da beseda Rom nima več negativnega prizvoka. Podpiramo ohranitev romske kulture in verjamemo, da ta v svoji osnovi ne vsebuje kraje in nasilnih dejanj. Menimo, da bi tudi znotraj romskih organizacij in zvez morali storiti več za to, da bi se taka dejanja sankcionirala in primerno kaznovala.

Želimo si uspešnega več kulturnega sobivanja, kar v določenih slovenskih krajih trenutno ni mogoče zaradi neupoštevanja slovenske zakonodaje. V RS smo vsi enakopravni in za vse veljajo enaka pravila. Kulturno izražanje se lahko zgodi tudi brez kršenja teh pravil.



1 Ali podpirate predlog, da romska skupnost dobi svojega predstavnika v Državnem zboru RS?

DA.

2 Ali v vaših programih naslavljate romsko tematiko in kako?

Ne neposredno, saj v svojem programu ne navajamo posebej nobene etnične manjšine, a poudarimo v stebru demokracije, da smo proti vsakršni diskriminaciji. V VESNI – zeleni stranki se borimo za Slovenijo, ki skrbi za marginalizirane skupnosti, obravnava strukturne neenakosti in sprejema vse ljudi, ne glede na izvor. Želimo politike in storitve, ki bi se spopadale z vsemi oblikami diskriminacije in nasilja ter prepoznavale raznolikost prebivalcev in prebivalcev Slovenije ter njihov prispevek v družbi.

Zavzemamo se za vrednote enakosti, dostojanstva in spoštovanja ter ohranjamo vizijo družbe brez diskriminacije. Diskriminacija je v Sloveniji prepovedana. Tako Ustava kot Zakon o varstvu pred diskriminacijo zahtevata, da smo vse posameznice in posamezniki, ne glede na osebne okoliščine, zaščiteni pred diskriminacijo oziroma da smo enako obravnavani. To velja za družbeno življenje, enake človekove pravice in temeljne svoboščine, uveljavljanje pravic in obveznosti ter druga pravna razmerja na političnem, gospodarskem, socialnem, kulturnem, civilnem ali drugem področju.

Zelena politika je univerzalna in naša primarna skrb je skrb za okolje, ekosisteme in planet Zemljo, kar posledično pomeni, da je naša ciljna skupina celotno človeštvo. Seveda pa, ker smo omejeni z družbeno in politično realnostjo, ki je Zemljo in človeštvo razparcelizirala na države, ki se tudi znotraj drobijo na manjše sub-nacionalne, regionalne in lokalne teritorialne enote, tudi mi delujemo primarno v nacionalnem (državnem) kontekstu in nad-nacionalnem (EU) kontekstu, na lokalnih volitvah pa v lokalnem (občinskem) kontekstu. Zatvedamo se pa, da vprašanje položaja Romov presega vprašanja, povezana zgolj s strukturno segregacijo in diskriminacijo Romov v Sloveniji, in je direktno povezano s položajem Romov tudi v drugih EU oziroma evropskih državah. V svojem delovanju želimo zato naslavljati tudi ta vidik. Romski skupnosti bomo hvaležni in veseli bomo sodelovanja in pomoči pri naslavljanju teh vprašanj in iskanju sistemskih rešitev na nacionalni in nad-nacionalni ravni.



1 Ali podpirate predlog, da romska skupnost dobi svojega predstavnika v Državnem zboru RS?

DA NE

Obrazložitev (opcijsko):

2 Ali v vaših programih naslavljate romsko tematiko in kako?

DA NE

Obrazložitev:

V programu stranke Lista Marjana Šarca za obdobje 2022-2026 imamo na področju dela, družine, socialnih zadev in enakih možnosti pod izzivom »Krepitev enakih možnosti v skladu z ustavno varovanimi pravicami« zapisano naslednjo rešitev, ki naslavlja romsko tematiko:

Odprava pomanjkljivosti Zakona o romski skupnosti s poudarkom na dodatni spodbudi občinam pri ustreznem urejanju prostorske problematike oziroma izboljšanju in zagotavljanju ustreznih bivalnih razmer za pripadnike romske skupnosti.

SDS**Slovenska demokratska stranka****1 Ali podpirate predlog, da romska skupnost dobi svojega predstavnika v Državnem zboru RS?**

NE

Obrazložitev: menimo, da je v tem trenutku bolj pomembno, da se predstavniki romskih skupnosti bolj aktivno vključujejo v reševanje vsakodnevne problematike na ravni občinskih svetov, ker jim tam, zaradi boljšega poznavanja posameznih tem lahko najbolj ustrezno prisluhnejo in zadeve ažurno rešijo.

2 Ali v vaših programih naslavljate romsko tematiko in kako?

DA

Obrazložitev: V SDS smo poleg naslavljanja romske tematike v svojih programih v tem mandatu podprli kar nekaj ukrepov. V okviru socialne politike, z aktivnim zaposlovanjem dvigujemo obdobje za vključenost v javna dela, da bi Romom omogočili lažjo integracijo v delovni proces in povečali njihove možnosti za pridobitev redne zaposlitve. Občinam, ki imajo romske skupnosti, smo namenili posebna sredstva za razvoj njihovih naselij (infrastruktura, voda), izvrševali pa smo tudi posamezne ukrepe iz Nacionalnega programa ukrepov Vlade RS za Rome za obdobje 2017 do 2021.

**Pirati****Piratska stranka Slovenije****1. Ali podpirate predlog, da romska skupnost dobi svojega predstavnika v Državnem zboru RS?**

DA NE

Obrazložitev (opcijsko):

Romi v Sloveniji po naši zakonodaji nimajo enakovrednega statusa kot italijanska ali madžarska narodna manjšina. Pravice romske skupnosti so v Republiki Sloveniji urejene posebnim zakonom, za razliko od položaja in posebnih pravic italijanske in madžarske narodne skupnosti, ki so urejene z ustavo. Ena temeljnih pravic romske skupnosti je pravica do politične participacije. V občinah, kjer pripadniki romske skupnosti bivajo avtohtono, občinski svet volijo svojega predstavnika, tako imenovanega romskega svetnika. Ker je položaj italijanske in madžarske narodne skupnosti urejen vzajemno, se mu priznava drugačen status kot romski skupnosti. Pirati menimo, da bi se, v kolikor bi pripadniki romske skupnosti dobili pravico voliti svojega predstavnika v DZ, morala ta pravica urediti tudi za pripadnike vseh ostalih skupnosti, prav tako se mora urediti njihovo pravno priznanje in legalen status.

2. Ali v vaših programih naslavljate romsko tematiko in kako?

DA NE

Obrazložitev:

Romske tematike v našem političnem programu ne naslavljamo neposredno, je pa seveda vpeta v naše teme, ki se tičejo enakopravnosti, svobode posameznika, sodelovanja v odločevalnih procesih znotraj sistema ter drugih demokratičnih predlogov.

(<https://program.piratskastranka.si/>)